

Evropská
komise

Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2024 ČESKO

Evropský prostor
vzdělávání

Obráťte se na EU

Europe Direct je služba, která odpoví na vaše dotazy o Evropské unii.

Můžete se na ni obrátit:

- prostřednictvím bezplatné telefonní linky: 00 800 6 7 8 9 10 11

(někteří operátoři mohou tento hovor účtovat),

- na standardním telefonním čísle: +32 22999696 nebo

- prostřednictvím tohoto formuláře: https://european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_cs.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2024

© Evropská unie, 2024

Politika opakovaného použití dokumentů Evropské komise se provádí na základě rozhodnutí Komise 2011/833/EU ze dne 12. prosince 2011 o opakovaném použití dokumentů Komise (Úř. věst. L 330, 14.12.2011, s. 39).

Není-li uvedeno jinak, je opakované použití tohoto dokumentu povoleno v rámci licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použití se povoluje za předpokladu, že je řádně uveden zdroj a jakékoli změny.

K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví Evropské unie, může být nutné získat svolení přímo od příslušných držitelů práv.

PRINT	ISBN 978-92-68-19038-8	ISSN 2466-9989	doi: 10.2766/097918	NC-AN-24-003-CS-C
HTML	ISBN 978-92-68-19036-4	ISSN 2466-9997	doi: 10.2766/316872	NC-AN-24-003-CS-Q
PDF	ISBN 978-92-68-19034-0	ISSN 2466-9997	doi: 10.2766/923348	NC-AN-24-003-CS-N

Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2024

ČESKO

Zprávy o jednotlivých zemích obsažené v Monitoru vzdělávání a odborné přípravy představují a hodnotí nedávný a probíhající vývoj politiky na všech úrovních vzdělávání v 27 členských státech EU. Čtenář se díky nim může podrobněji seznámit s výsledky dané země, pokud jde o cíle dohodnuté na úrovni EU v rámci Evropského prostoru vzdělávání. Vycházejí z nejnovějších dostupných důkazů.

Část **Klíčové ukazatele** představuje statistický přehled hlavních ukazatelů v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Část 1 se zaměřuje na učení v zájmu udržitelnosti.

Tématem **části 2** je předškolní vzdělávání a péče.

Část 3 se zabývá politikami v oblasti školního vzdělávání.

Část 4 je věnována odbornému vzdělávání.

V **části 5** se posuzují opatření v oblasti vysokoškolského vzdělávání.

Část 6 se věnuje vzdělávání dospělých.

Zprávy o jednotlivých zemích obsažené v Monitoru vzdělávání a odborné přípravy vypracovalo Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu Evropské komise za přispění Generálního ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování a střediska CEDEFOP.

Dokument byl dokončen 4 října 2024.

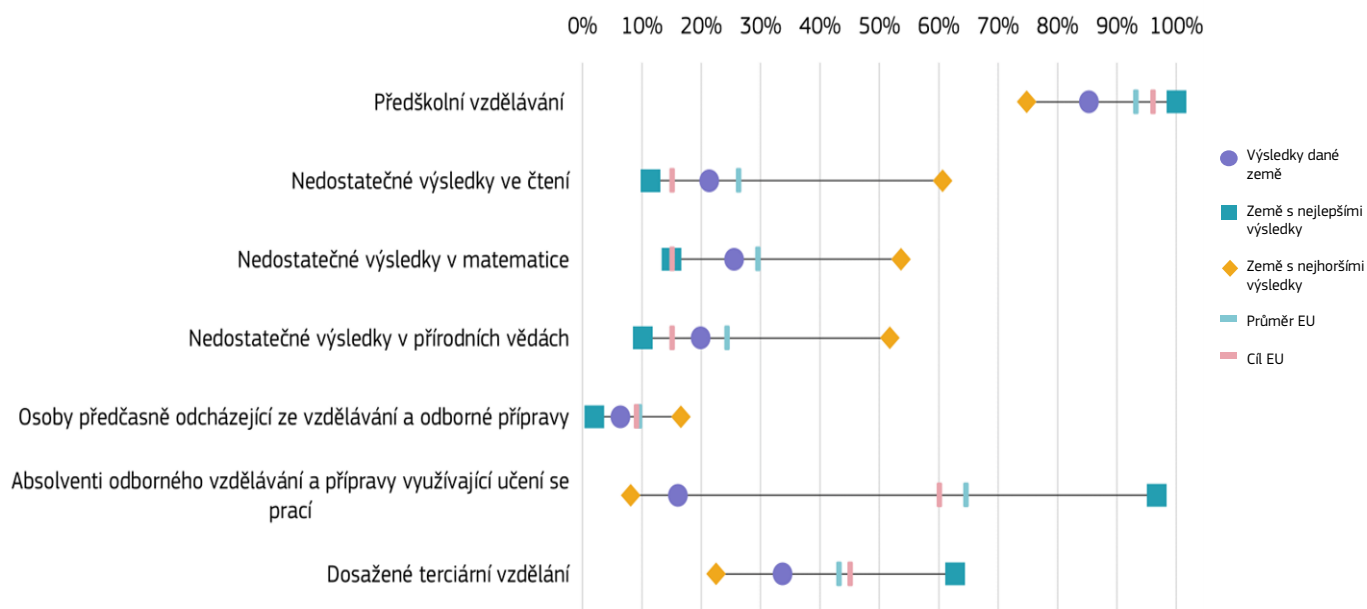
Další související údaje lze najít na internetové adrese: op.europa.eu/etm

Klíčové ukazatele

			Česko		EU	
			2013	2023	2013	2023
Cíle na úrovni EU			Cíl do roku 2030			
Účast na předškolním vzdělávání (od 3 let do věku zahájení povinné školní docházky) ¹	≥ 96 %		76.8%	85.3% ²²	91.8%	93.1% ^{22,d}
Žáci osmé třídy se slabými výsledky v digitálních dovednostech ²	< 15%		15.0%	:	:	:
	čtení	< 15%	16.9% ^{12,00}	21.3% ²²	18.0% ¹²	26.2% ²²
	matematice	< 15%	21.0% ¹²	25.5% ²²	22.1% ¹²	29.5% ²²
	přírodních vědách	< 15%	13.8% ¹²	19.9% ²²	16.8% ¹²	24.2% ²²
Osoby předčasně odcházející ze vzdělávání a odborné přípravy (věk 18–24) ⁴	< 9 %		5.4% ^b	6.4%	11.8%	9.5%
Absolventi odborného vzdělávání a přípravy využívající učení se práci ⁵	≥ 60 % (2025)		:	16.1%	:	64.5% ^b
Dosažené terciární vzdělání (věk 25–34) ⁶	≥ 45 %		29.2%	33.7%	35.1%	43.1%
Účast dospělých na vzdělávání (věk 25–64) ⁷	≥ 47 % (2025)		28.3% ¹¹	21.2% ²²	34.4% ^{11,b}	39.5% ²²
Další kontextové ukazatele						
Ukazatel rovnosti příležitostí (v procentních bodech) ⁸			:	23.3 ²²	:	24.1 ²²
Osoby předčasně odcházející ze vzdělávání a odborné přípravy (věk 18–24) ⁹	Narození v ČR		5.4% ^b	6.0%	10.7%	8.2%
	Narození v EU		:	25.1% ^u	25.0%	21.0%
	Narození mimo EU		15.4% ^{bu}	11.0% ^u	26.7%	21.6%
Dosažené vyšší sekundární vzdělání (věk 20–24, ISCED 3–8) ¹⁰			90.9%	89.5%	80.9%	84.1%
Dosažené terciární vzdělání (věk 25–34) ¹³	Narození v ČR		28.9%	32.6%	36.4%	44.2%
	Narození v EU		38.6%	57.6%	31.1%	40.2%
	Narození mimo EU		34.3%	36.0%	24.6%	37.1%
Podíl školních učitelů (ISCED 1–3) ve věku 55 let nebo starších ¹⁴			24.3% ¹⁵	30.8% ²²	23.4% ¹⁵	24.8% ²²
Investice do vzdělávání ¹⁶	Veřejné výdaje na vzdělávání jako % HDP		4.5%	4.9% ²²	4.9%	4.7% ²²
	Veřejné výdaje na vzdělávání jako podíl na celkovém objemu výdajů vládních institucí		10.6%	11.0% ²²	9.9%	9.5% ²²

Zdroje: 1 = Eurostat, [educ_uoe_enra21]; 2 = IEA (ICILS 2018); 3 = OECD (průzkum PISA); 4 = Eurostat, [edat_lfse_14]; 5 = Eurostat, [edat_lfs_9919]; 6 = Eurostat, [edat_lfse_03]; 7 = Eurostat, šetření o vzdělávání dospělých (účast na vzdělávání a odborné přípravě bez řízení odborné přípravy na pracovišti); 8 = výpočty Evropské komise (Společného výzkumného střediska) založené na údajích z programu OECD PISA 2022; 9 = Eurostat, [edat_lfse_02]; 10 = Eurostat, [edat_lfse_03]; 13 = Eurostat, [edat_lfs_9912]; 14 = Eurostat, [educ_uoe_perp01]; 16 = Eurostat, [gov_10a_exp]. Další informace jsou k dispozici v [Souboru nástrojů monitoru](#). Poznámky: použitý ukazatel (ECE) odkazuje na programy předškolního vzdělávání a péče, které jsou Mezinárodní standardní klasifikací vzdělání (ISCED) považovány za „vzdělávací“, a proto tvoří první úroveň vzdělávání v systémech vzdělávání a odborné přípravy – ISCED úroveň 0; ukazatel rovnosti příležitostí ukazuje rozdíl v podílu nedostatečných výsledků ve čtení, matematice a přírodních vědách (v kombinaci) mezi 15letými žáky spadajícími do čtvrtiny s nejnižším a s nejvyšším sociálně-ekonomickým postavením; b = přerušení časových řad, d = definice se liší, p = prozatímní, u = nízká spolehlivost, : = není k dispozici, 11 = 2011, 12 = 2012, 15 = 2015, 18 = 2018, 22 = 2022.

Pozice ve vztahu k absolventům s nejlepšími a nejhoršími výsledky

Zdroj: Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu na základě údajů Eurostatu (šetření pracovních sil 2023; UOE, 2022) a OECD (PISA, 2022).

1. Výuka za účelem udržitelnosti

Výuka za účelem udržitelnosti je v Česku strategickou prioritou vzdělávací politiky.

Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+ (MŠMT, 2024a) hovoří o vzdělávání v zájmu udržitelného rozvoje jako o propojení ekonomických, sociálních a environmentálních aspektů pod hlavičkou občanského vzdělávání. Udržitelnost je také významným prvkem Dlouhodobého záměru vzdělávání na období 2023–2027 (MŠMT, 2024b), přičemž od roku 2000 je v platnosti Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty¹ (EVVO), který zahrnuje aktivity státních a obecních orgánů, škol, středisek environmentálního vzdělávání a neziskových organizací. V nedávné době byly pro program EVVO vypracovány strategie na krajské úrovni². V primárním a sekundárním vzdělávání je výuka za účelem udržitelnosti průřezovým tématem, které klade důraz na znalost komplexních ekosystémů a jejich vztahu k lidské společnosti (Evropská komise/Eurydice, 2024).

¹ Aktuální státní program se vztahuje na období 2016–2025. V Česku se pro označení vzdělávacích aktivit týkajících se životního prostředí, včetně učení v zájmu udržitelnosti, používá zkratka EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta).

² Například v Hlavním městě Praha, Jihomoravském, Ústeckém a Zlínském kraji.

Probíhající revize rámcových vzdělávacích programů začleňuje výuku za účelem udržitelnosti jako průřezové téma do pěti z devíti vzdělávacích oblastí³. Školy sice mají při definování a realizaci vzdělávacích programů velkou míru autonomie, všechny však musí do výuky zahrnout témata a cíle environmentálního vzdělávání: buď jako samostatný předmět, nebo jako součást jiných předmětů či prostřednictvím projektů (Šimonová & Činčera, 2016).

Česko poskytuje školám a učitelům komplexní podporu pro rozvoj kompetencí v oblasti udržitelnosti. Školy mohou jmenovat jednoho nebo více koordinátorů environmentálního vzdělávání (program EVVO). Tito koordinátoři poskytují koučování a poradenství učitelům a ředitelům škol a jsou zodpovědní za rozvoj a hodnocení vzdělávání v oblasti udržitelnosti ve školách. Pokyny týkající se provádění iniciativ souvisejících s udržitelným rozvojem ve školách poskytuje Národní výbor pro vzdělávání k

³ Oficiální internetové stránky revize učebních osnov: <https://velke-revize-zv.rvp.cz/>

udržitelnému rozvoji⁴. Vzdělávání v oblasti udržitelnosti v praxi pomáhá školám realizovat hustá síť nevládních organizací nazvaná Pavučina⁵. Programy pro více než 200 000 dětí a 11 000 učitelů ročně poskytuje téměř 50 center environmentálního vzdělávání. Udržitelnost je zahrnuta do kompetenčního rámce pro environmentální pedagogy a nedávno přijatý profil absolventa pro počáteční vzdělávání učitelů klade důraz na interdisciplinární výuku. Národní pedagogický institut nabízí učitelům a vedoucím pracovníkům škol různé možnosti dalšího profesního rozvoje. Koordinátoři programu EVVO mají nárok na 250 hodin školení na nejrozličnější témata. V roce 2023 zaměstnávalo koordinátory, kteří absolvovali specializované vzdělávání, 28 % základních škol (primární a nižší sekundární vzdělávání)⁶. Účast učitelů na dalším profesním rozvoji v oblasti udržitelnosti byla 35,8 % na základních školách a 44 % na středních školách (ČŠI, 2016). Podle studie z roku 2023 by další podporu při zavádění učení v zájmu udržitelnosti uvítalo 14 % základních škol (PAQ & STEM, 2023).

Dostupné údaje o kompetencích českých studentů v oblasti udržitelnosti naznačují potřebu pevnějšího ukotvení tohoto tématu ve školních aktivitách. Decentralizace podpory a autonomie škol při tvorbě vzdělávacích programů ztěžují sledování dopadu vzdělávacích aktivit v oblasti udržitelnosti na znalosti, dovednosti a postoje studentů. Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s odborníky vypracovalo pokyny pro hodnocení environmentální gramotnosti, sběr dat na vnitrostátní úrovni však dosud není regulován. Ve zvláštním průzkumu Eurobarometr z roku 2024 zaměřeném na mládež a demokracii 71 % mladých lidí (15–30 let) souhlasilo s tím, že se během svého vzdělávání a odborné přípravy naučili pečovat o své životní prostředí (EU: 72 %). Podle zprávy České

školní inspekce z roku 2020 považují učitelé environmentální vzdělávání za prioritu na méně než pětině základních škol (primární a nižší sekundární vzdělávání) a jen menšina z nich provádí pravidelné hodnocení dovedností žáků (ČŠI, 2020). Téměř všechny základní školy pořádají, byť s různou frekvencí, vícedenní akce týkající se udržitelnosti (ČŠI, 2020). Studenti, kteří se zapojují do mimoškolních aktivit (např. kroužků) zaměřených na environmentální vzdělávání, dosahovali lepších výsledků v testech a častěji se zapojovali do environmentálních projektů ve svých komunitách. Potvrzují to i výsledky výzkumů, které ukazují, že mimoškolní a venkovní aktivity mají pozitivní vliv na chování studentů vstřícné k životnímu prostředí (Činčera et al., 2023, Činčera & Krajhanzl, 2013).

Textové pole 1: Finanční podpora vzdělávání v oblasti klimatu a ekocenter v Česku

Od roku 2022 Ministerstvo životního prostředí zvýšilo finanční podporu environmentálního vzdělávání a vzdělávání v oblasti klimatu zaměřené na školy a širokou veřejnost. V rámci Národního programu Životní prostředí pro období 2024–2026 poskytuje ministerstvo dotace organizacím zapojeným do programu EVVO, včetně center environmentálního vzdělávání, aby zajistilo stabilitu jejich provozu a zvýšilo jejich dosah. Celkový rozpočet na tuto finanční podporu na období dvou let činí přibližně 220 milionů Kč (8,6 milionu EUR). Vyčleňuje také finanční prostředky na lesní školky a kluby⁷ a na rozvoj školních zahrad a venkovních školních zařízení. Ministerstvo dále financovalo vypracování výukových materiálů, včetně vývoje internetových stránek „Učím o klimatu“.

<https://www.narodniprogramzp.cz/>

<https://ucimoklimatu.cz/>

⁴ <https://www.cr2030.cz/rvur/vybor-pro-vzdelavani-k-udrzitelnemu-rozvoji/>

⁵ <http://www.pavucina-sev.cz/>

⁶ Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, výroční zprávy škol. Údaje zahrnují plně organizované základní školy od 1. třídy do 9. třídy (pro věk 6 až 15 let).

⁷ Lesní školky a kluby poskytují předškolní vzdělávání v přírodě podle příslušných rámcových vzdělávacích programů. Lesní mateřské školy jsou uznány zákonem a jsou financovány z veřejných zdrojů, zatímco lesní kluby fungují jako nezisková sdružení.

2. Předškolní vzdělávání a péče

Účast na předškolním vzdělávání a péči je trvale nízká. V roce 2022 se předškolního vzdělávání a péče účastnilo 85,3 % dětí ve věku od 3 let do zahájení povinné základní školní docházky, zatímco v EU to bylo 93,1 % (cíl na úrovni EU: 96 %). Účast je nízká zejména u tříletých dětí (74 %), zatímco u dětí ve věku 5 let a starších je vyšší (94,3 %), což je dáno povinnou účastí v posledním ročníku. Účast dětí mladších 3 let ve formální péči o děti byla od roku 2015 nejnižší (4,5 %); tato míra je výrazně pod průměrem EU (37,5 %) a vnitrostátním barcelonským cílem (12 %).

Obce se v oblasti služeb předškolního vzdělávání a péče snaží navzdory specializovaným politickým strategiím a financování vytvořit dostatečné kapacity. Mezi překážky patří nedostatečné administrativní, finanční a personální kapacity a v některých regionech i nedostatek vhodných prostor. Česko se ve svém akčním plánu v rámci záruky pro děti zavázalo do roku 2030 vytvořit dalších 7 500 míst

v dětských skupinách. I přes výrazný nárůst počtu míst v dětských skupinách⁸ od roku 2020 stále chybí místa pro děti mladší 3 let, které nebyly přijaty do mateřských škol (Sirovátka a kol., 2023). Údaje o docházce dětí do dětských skupin nejsou v současné době k dispozici (většina poskytovatelů jsou neveřejné subjekty), což brání účinnému místnímu monitorování a předvídání potřeb. Očekává se, že probíhající projekt budování kapacit podporovaný z Nástroje pro technickou podporu EU⁹ přispěje k lepším investicím do rozšíření odvětví předškolního vzdělávání a péče, zejména tím, že se zmapuje a sladí nabídka a poptávka a zlepší se soudržnost mezi veřejnými a soukromými službami a v celém věkovém rozmezí 0–6 let, na které dohlíží různá ministerstva. Vysoký počet odkladů

⁸ Dětské skupiny jsou zákonem uznaná a regulovaná zařízení, která poskytují péči dětem od 1 roku věku do zahájení povinné školní docházky, ale neposkytují předškolní vzdělávání. K 1. září 2024 MPSV zaregistrovalo 1 815 dětských skupin s 24 580 místy pro děti: <https://evidence.mpsv.cz/eEDS/index.php>

⁹ https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/skills-education-and-training/developing-comprehensive-framework-monitoring-and-evaluation-early-childhood-education-and-care_en

nástupu dětí do základní školy¹⁰ vytváří další tlak na systém (srov. Evropská komise, 2023a). V roce 2024 předložilo Ministerstvo školství politické možnosti, jak snížit počet odkladů povinné školní docházky a nově definovat pojem „školní zralost“¹¹.

Problémem pro rodiny s nízkými příjmy je cenová dostupnost předškolního vzdělávání a péče. Formální předškolní vzdělávání není všeobecně bezplatné a ačkoli byl pro poplatky stanoven zákonný strop, jsou udělovány výjimky rodinám, které pobírají zvláštní sociální dávky, a všechny děti se od pěti let vzdělávají v mateřských školách zdarma. Mateřské školy mají také možnost poplatky snížit nebo prominout, avšak o tom, jak je tato možnost využívána, neexistují žádné údaje. Poplatky za dětské skupiny jsou výrazně vyšší než za mateřské školy a pro rodiny s nízkými příjmy představují neúměrné výdaje (Sirovátka a kol., 2023). Ministerstvo práce a sociálních věcí realizuje

od roku 2015 projekt na podporu obědů zdarma¹², na kterém se podílejí všechny kraje, nicméně neexistuje žádná zákonná záruka poskytování bezplatné stravy dětem z nízkopříjmových rodin. Za účelem zlepšení přístupu a cenové dostupnosti přijala vláda na konci roku 2023 nová opatření, která upravují poplatky za předškolní vzdělávání a péči a náklady na mimoškolní aktivity¹³. Podle nového legislativního návrhu by navíc od roku 2026 mohly mít obce povinnost zajistit místa v dětských skupinách pro tříleté děti, které nebyly přijaty do mateřské školy (děti spadající do tzv. „mezery v předškolním vzdělávání a péči“¹⁴). V opačném případě musí rodičům uhradit náklady na péči o dítě. V současné době mateřské školy ve velkých městech neuspokojují poptávku z více než 50 % (Baptista a kol., 2023). Novela rovněž zavádí pojem „sousedská dětská skupina“ jako novou formu služby péče o děti poskytované v domácím prostředí, která vyžaduje minimálně čtyři děti.

¹⁰ Podle přehledu výsledků Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+ (MŠMT, 2024c) má odložený nástup do základní školy (navštěvuje mateřskou školu nebo přípravné třídy) téměř čtvrtina (23,3 %) dětí ve věku 6 let a starších.

¹¹ <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/msmt-pripravo-reseni-pro-omezeni-odkladu-skolni-dochazky>

¹² <https://www.mpsv.cz/vyhlase-ne-vyzvy>

¹³ Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 14/2005 o předškolním vzdělávání a vyhláška č. 74/2005 o zájmovém vzdělávání

¹⁴ Mezera v předškolním vzdělávání a péči je doba, kterou dítě stráví bez zaručeného umístění v předškolním vzdělávání a péči po skončení rodičovské dovolené (viz Evropská komise/ Eurydice, 2023).

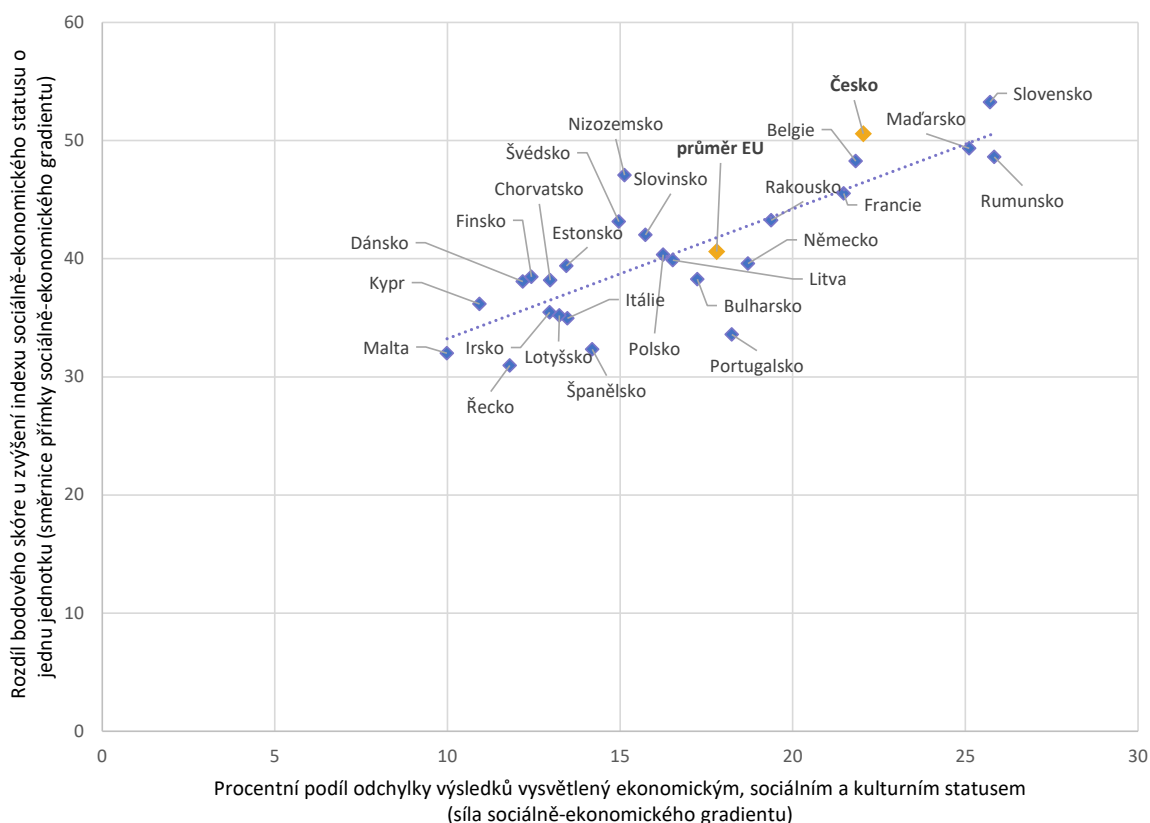
3. Školní vzdělávání

Trendy výsledků českých studentů ve čtení jsou konzistentní, avšak zhoršují se matematické dovednosti. Podle studie OECD PISA (Program pro mezinárodní hodnocení žáků) z roku 2022 nedosahuje základní úrovně znalostí v matematice každý čtvrtý patnáctiletý student (25,5 %) a totéž platí pro každého pátého studenta v oblasti čtení (21,3 %) a přírodních věd (18,8 %). V porovnání s rokem 2018 se podíl žáků s horšími výsledky v matematice zvýšil o 5,1% bodu (EU: 6,6%o bodu), což odpovídá dlouhodobějšímu klesajícímu trendu. Míra nedostatečných výsledků ve čtení u českých patnáctiletých studentů je na stejné úrovni jako v roce 2012 a s 21,3 % je nyní jedna z nejnižších v EU – i když stále nad cílovou hodnotou 15 % na úrovni EU. Odráží se to i ve výsledcích mezinárodní studie PIRLS (Mezinárodní šetření čtenářské gramotnosti) z roku 2021 a

nejnovějších vnitrostátních testů (ČŠI, 2024a), které ukazují, že žáci čtvrtých tříd dosahují ve čtení v průběhu času stabilních výsledků. V oblasti přírodních věd je nárůst podílu žáků s nedostatečnými výsledky ve srovnání s rokem 2018 zanedbatelný, ale ve srovnání s rokem 2012 je výrazný. Podle vnitrostátní studie studenti, kteří v přírodních vědách dosahují výsledků pod minimální úrovní, pravděpodobně nebudou usilovat o zlepšení svých výsledků a podpora, kterou mají k dispozici, je omezená (ČŠI, 2024b). Výsledky ukazují, že ačkoli se Česko od splnění cíle na úrovni EU dlouhodobě vzdaluje, dopady pandemie na kompetence žáků nebyly příliš závažné, a to i přesto, že školy byly zavřené nejdéle v EU (171 dní, podle zpráv ředitelů škol uvedených ve studii PISA z roku 2022).

Obrázek 1: Rozdíl bodového skóre spojený s nárůstem indexu ekonomického, sociálního a kulturního statusu o jednu jednotku (výsledky v matematice), studie PISA z roku 2022

Zdroj: OECD (2023).

Mezi lety 2018 a 2022 se prohloubily sociálně-ekonomické rozdíly v dosahování nedostatečných výsledků.

Podíl studentů s nedostatečnými výsledky se zvýšil u sociálně-ekonomicky znevýhodněných studentů¹⁵, zatímco u zvýhodněných studentů zůstal stabilní. Rozdíl nyní činí 39,5% bodu, což je nad průměrem EU (37,2% bodu): téměř polovina znevýhodněných studentů (48,5 %) dosahuje v matematice nedostatečných výsledků. Studenti s nejlepšími výsledky navíc pocházejí spíše ze zvýhodněného prostředí a jsou soustředěni především na výběrových čtyřletých a víceletých gymnáziích, kde je počet míst omezen a

úspěšná příprava na přijetí je často závislá na finančních prostředcích rodičů. Změna ve výsledcích v matematice, která souvisí s rozdíly v sociálním a ekonomickém postavení, je druhá nejvyšší v EU (51 oproti 40,6 bodu průměru EU)¹⁶, což poukazuje na hluboce zakořeněné nerovnosti. Podle České školní inspekce (2023) odpovídá rozdíl ve výsledcích mezi zvýhodněnými a znevýhodněnými studenty přibližně třem letům školní docházky v českém systému. Velké rozdíly ve výsledcích existují také mezi jednotlivými typy škol. Nejhorší výsledky jsou zaznamenány u studentů, kteří nastupují do odborných oborů bez perspektivy získání maturity – téměř 60 % z nich nedosahuje základní úrovně matematické gramotnosti (ČŠI, 2023).

¹⁵ Ve studii PISA se sociálně-ekonomické zázemí měří pomocí indexu ekonomického, sociálního a kulturního statusu (ESCS), který kombinuje tři složky: nejvyšší dosažené vzdělání rodičů; nejvyšší profesní status rodičů a majetek domácnosti.

¹⁶ Rozdíl bodového skóre spojený s nárůstem indexu ekonomického, sociálního a kulturního statusu o jednu jednotku.

Nedostatek dostatečně kvalifikovaných pedagogických pracovníků a problémy týkající se pohody studentů negativně ovlivňují výsledky studentů v matematice. Třetina studentů podle studie PISA navštěvuje školy, u nichž ředitelé uvádějí nedostatečnou nebo nízkou kvalifikaci zaměstnanců (29,9 %) nebo nedostatek asistentů (30,4 %), což brání výuce. Dalším faktorem, který k tomu přispívá, je duševní pohoda: značná část studentů, 21,1 %, uvedla, že se ve škole cítí osaměle, a téměř třetina znevýhodněných studentů uvedla, že se stala obětí šikany, což je druhý nejvyšší podíl v EU. Zároveň je český vzdělávací systém jedním z nejeфекtivnějších, pokud jde o investované hodiny studia a výsledky studentů: studenti stráví v průměru 23 hodin týdně výukou a méně než hodinu denně domácími úkoly, přičemž jejich pokroky v matematické gramotnosti díky každé další hodině studia byly nejvyšší v EU (ČŠI, 2023).

Textové pole 2: Podpora rozvoje základních dovedností ve Středočeském kraji (ESF)

Krajský akční plán II Středočeského kraje (IKAP II), spolufinancovaný z ESF, navazuje na svého úspěšného předchůdce (IKAP). Cílem projektu bylo v letech 2020 až 2023 zlepšit kvalitu vzdělávání ve školách v daném kraji, zejména v oblasti matematiky, jazyků a digitální gramotnosti.

Důraz byl kladen na přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání, zlepšení kvality výuky a podporu rovných příležitostí ve vzdělávání pro různé skupiny žáků.

Kromě vzdělávacích akcí, do kterých se zapojily tisíce účastníků, zahrnovaly projektové aktivity workshopy, konference a aktivní podporu pedagogických pracovníků, které jim poskytovaly možnosti studijních pobytů v zahraničí a navazování mezinárodní spolupráce s hostitelskými institucemi.

Rozpočet: 13 milionů EUR.

[Ikap II – Středočeského kraje \(kr-stredocesky.cz\)](https://www.kr-stredocesky.cz/)

Česko dosáhlo několika významných milníků v reformě počátečního vzdělávání učitelů. V rámci Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+ je cílem reformního procesu komplexní transformace vzdělávání učitelů¹⁷. V říjnu 2023 zveřejnilo MŠMT nový kompetenční rámec pro učitelskou profesi (MŠMT, 2023), který byl vypracován ve spolupráci se zástupci vysokoškolských fakult vzdělávajících učitele a pedagogické pracovníky. V dubnu 2024 byl tento rámec začleněn do pozměněných rámcových požadavků na akreditaci programů vedoucích k získání kvalifikace učitele¹⁸, podle nichž musí vzdělávací program k získání akreditace pokrývat alespoň 80 % rámce. Ministerstvo vyhlásilo výzvu v rámci operačního programu Jan Amos Komenský (ESF+) na podporu zavádění rámce do praxe, včetně práce na rámcích specifických pro jednotlivé předměty.¹⁹ Reforma také zvýšila podíl praktického vyučování v rámci předškolní přípravy učitelů a zavedla „klinický rok“, který zahrnuje návštěvy škol čtyřikrát týdně nad rámec odborné přípravy.²⁰ Platy učitelů si zároveň snaží zachovat konkurenceschopnost. V roce 2024 se očekává, že růst platů učitelů bude nižší než růst průměrných mezd v ekonomice; platy učitelů se pohybují kolem 115 % průměrné mzdy, zatímco vládní závazek činí 130 % (Münich & Smolka, 2024).

¹⁷ <https://www.edu.cz/pregradual/#uvod>

¹⁸ <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/msmt-schvalilovna-pravidla-pro-pripravu-ucitelu-vysoke>

¹⁹ <https://opjak.cz/aktuality/op-jak-podpori-pul-miliardou-zvyseni-kvality-pripravy-budoucich-ucitelu/>

²⁰ <https://www.msmt.cz/file/62419/>

4. Odborné vzdělávání a příprava

Podíl studentů zapsaných do programů odborného vzdělávání je stále jeden z nejvyšších v EU, avšak učení se práci je stále omezené. Podíl studentů zapsaných do odborných programů ve střední úrovni vzdělávání²¹ činil v roce 2022 66,3 % (EU: 54,2 %). Míra zaměstnanosti čerstvých absolventů odborného vzdělávání a přípravy je mírně nad průměrem EU (85,2 % oproti 81,0 % v roce 2023), a to navzdory omezenému využívání učení se práci v rámci odborného vzdělávání a přípravy: v roce 2023 mělo tuto zkušenost pouze 16,1 % čerstvých absolventů, zatímco v celé EU to bylo 64,5 %. Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (EFRR) zveřejnil výzvu²² na téma *Spolupráce škol a firem* v Česku s přidělenými finančními prostředky ve výši 12 milionů EUR. Jeho cílem je podpořit praktickou výuku a přípravu ve specializovaných malých a středních firmách pro studenty středních škol, odborného vzdělávání a přípravy a vysokoškolských institucí.

Cílem nedávných reforem v oblasti odborného vzdělávání a přípravy je zlepšit kvalitu a relevantnost pro trh práce. Novela zákona o pedagogických pracovnících z roku 2023 rozšířila možnosti, jak se stát učitelem středních škol. Absolventi středoškolských programů odborného vzdělávání a přípravy s maturitou nebo osvědčením o absolvování odborného vzdělávání a přípravy mohou nyní získat kvalifikaci instruktora odborného výcviku, pokud jejich vzdělání odpovídá vyučovanému předmětu. Kromě toho novela zavádí nový požadavek na nejméně pětiletou odbornou praxi v příslušném oboru. Mezi hlavní cíle Dlouhodobého záměru vzdělávání na období 2023–2027 pro odborné vzdělávání a přípravu patří optimalizace a inovace systému s ohledem na potřeby trhu práce, posílení základních dovedností, zvýšení podílu všeobecného vzdělávání, zvýšení propustnosti mezi vzdělávacími směry, podpora profesního rozvoje učitelů odborného vzdělávání a přípravy a posílení kariérního poradenství s cílem usnadnit vstup absolventů na trh práce. Strategie rovněž podporuje digitalizaci přijímacího řízení a ukončování studia: zavede do maturitní zkoušky alternativní prvek, například komplexní maturitní práci, která byla do listopadu 2023 v rámci pilotního projektu testována.

²¹ Eurostat: educ_uae_enra16. Střední úroveň se vztahuje k vyššímu sekundárnímu vzdělání a postsekundárnímu vzdělání nižšímu než terciární.

²² <https://www.optak.cz/spoluprace-skol-a-firem-vyzva-i/a-156/>

5. Vysokoškolské vzdělávání

Míra dosaženého terciárního vzdělání u mladých lidí klesá, a to navzdory zlepšujícím se vyhlídkám na zaměstnání. V roce 2023 mělo vysokoškolský diplom 33,7 % osob ve věku 25 až 34 let, zatímco průměr EU je 43,1 %. Míra dosaženého vzdělání se od roku 2021 snížila (na úroveň roku 2017) a trvale patří k nejnižším v EU. Míra zaměstnanosti čerstvých absolventů byla v roce 2023 vyšší (88,8 %) než průměr EU (87,7 %) a oproti předchozímu roku se zvýšila o 6,4% bodu. Také celkový počet studentů zapsaných do terciárního vzdělávání se v letech 2021–2022 po období poklesu v letech 2017–2022 zvýšil o 2,8% bodu. Jejich relativní podíl na obyvatelstvu je však stále nižší než průměr EU (obrázek 2).

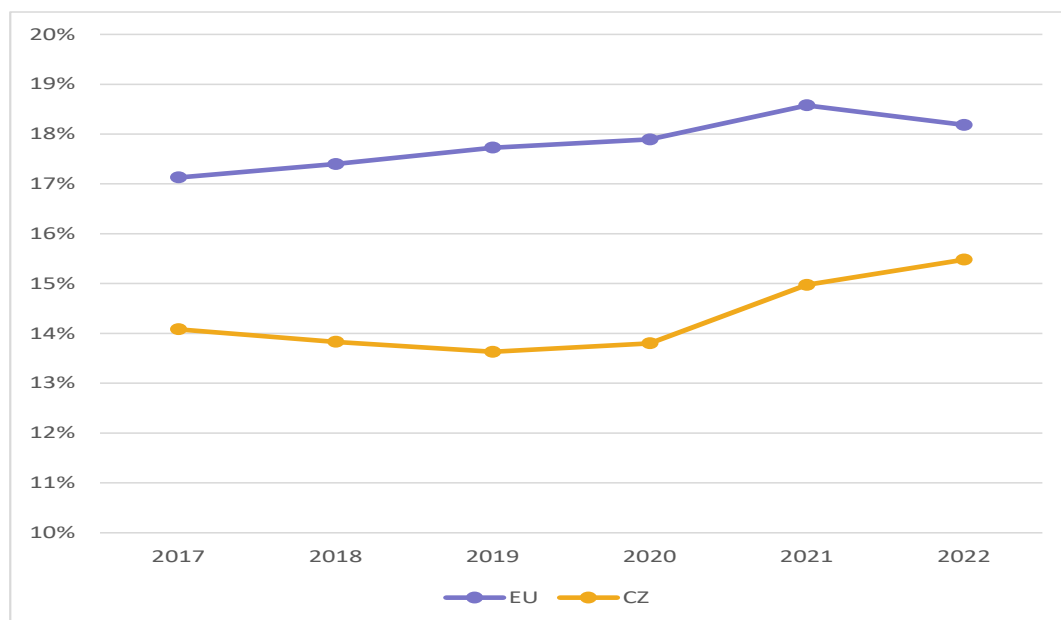
Je třeba zlepšit finanční podmínky studentů a zaměstnanců vysokoškolských institucí.

Zpráva Eurostudent 2024 ukazuje, že 70 % studentů pracuje během semestru, což je druhý nejvyšší podíl v EU, ale nižší než v roce 2021 (Hauschildt a kol., 2024). Dvě třetiny z nich uvádějí, že pracují, aby pokryli své životní náklady, a jedna třetina uvádí, že by si studium bez placené práce nemohla dovolit. Větší problémy s nástupem na vysokou školu a s jejím úspěšným dokončením mají studenti ze znevýhodněného prostředí. Státní stipendium tvoří pouze 2 % příjmů studentů (průměr podle zprávy Eurostudent činí 12 %).

Finanční situace studentů se v porovnání s posledním kolem sběru údajů celkově mírně zlepšila, neboť vážné finanční potíže nyní uvedlo pouze 26 % studentů. V roce 2024 stanovila nová novela zákona o vysokých školách minimální zaručený příjem pro studenty doktorského studia v prezenční formě na 120 % minimální mzdy a omezila celkový počet způsobilých uchazečů, přičemž se zaměřila na zlepšení udržení studentů v procesu vzdělávání. Dodatečné finanční prostředky budou univerzitám přiděleny na základě kritérií, mezi něž patří kvalita výzkumu a míra dokončení programu. Kritici reformy tvrdí, že uplatňování jednotných pravidel ve všech oblastech může znamenat riziko nedostatečného financování programů v oborech, kde je poptávka po absolventech vysoká, jako jsou například informační a komunikační technologie (Grosman a kol., 2024). V květnu 2024 ministerstvo rovněž vyhlásilo novou výzvu k přidělování dodatečných finančních prostředků vysokým školám, která má řešit dlouhodobý problém mzdových nerovností mezi akademickými pracovníky²³, a připravuje komplexnější reformu financování vysokoškolského vzdělávání.

²³ <https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/msmt-vyhlasi-lo-vyzvu-na-snizeni-mzdovych-nerovnosti-na-vs?lang=1>

Obrázek 2: Vývoj počtu studentů (ve věku 18–34 let) zapsaných do vysokoškolského vzdělávání (ISCED 5-8) jako % z celkového počtu obyvatel ve věku 18–34 let

Zdroj: na základě údajů Eurostatu (demo_pjan; educ_uoe_enrt_02).

Česko investuje do vzdělávání v oblasti udržitelnosti a zelených dovedností na univerzitách.

V rámci revidovaného národního plánu pro oživení a odolnost chce Česko vytvořit dvacet nových akademických a profesně zaměřených studijních programů, 50 nových kurzů v rámci stávajících programů a 20 kurzů v rámci celoživotního učení (navržených v souladu s doporučením Rady ze dne 16. června 2022 o evropském přístupu k mikrocertifikátům) v oblastech souvisejících s ekologickou transformací. Ministerstvo vyhlásilo výzvu k financování pro vysoké školy v listopadu 2023²⁴. Současně budou všechny veřejné vysoké školy povinny přijmout (nebo aktualizovat) svou strategii zahrnující jejich vizi, priority a cíle ve střednědobém a dlouhodobém horizontu týkající se ekologické transformace, včetně vzdělávání v oblasti zelených dovedností. Kromě toho se v letech 2022–2024 zapojilo 24 vysokých škol do vnitrostátního projektu UNILEAD, který koordinuje Masarykova univerzita v Brně²⁵. Jeho cílem bylo posílit roli univerzit jako efektivních, odpovědných a inkluzivních veřejných organizací prostřednictvím sdílení osvědčených postupů souvisejících s plněním cílů udržitelného rozvoje.

²⁴ <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/vyzva-k-predkladani-zadosti-o-podporu-projektu-v-ramci>

²⁵ <https://sustain.muni.cz/o-nas/kdo-jsme-a-co-delame/projekt-unilead>

Česko zintenzivňuje úsilí o podporu internacionalizace a mobility ve vzdělávání.

V roce 2022 získalo zkušenosti v oblasti mobility ve vzdělávání v zahraničí 10,2 % absolventů vysokých škol, přičemž polovina z nich studium v zahraničí absolvovala, zatímco druhá polovina v zahraničí pouze krátce studovala. To je mírně pod průměrem EU (11 %) a daleko od cíle na úrovni EU (23 %). Z nedávného průzkumu²⁶ vyplývá, že účastníci programu Erasmus+ nebo jeho předchůdců mají pozitivnější postoj k situaci na trhu práce, včetně přesvědčení, že je snadné najít si novou práci, a to i v zahraničí, a že se ve srovnání s těmi, kteří se zmíněných programů neúčastnili, příliš neobávají ztráty zaměstnání. Z jiného průzkumu vyplývá, že 60 % mladých Čechů ve věku 15–30 let (a 77 % ve věkové skupině 15–19 let) má zájem o účast na mezinárodní pracovní nebo studijní stáži v zahraničí (DZS, 2021). Nová novela zákona zrušila povinné poplatky za studium v cizím jazyce, aby přilákala více zahraničních zájemců o doktorské studium na českých veřejných vysokých školách.

²⁶ Závěrečná zpráva z kvantitativního výzkumu (dzs.cz)

6. Vzdělávání dospělých

Účast dospělých na celoživotním vzdělávání stále zaostává za průměrem EU.

V roce 2022 se formálního nebo neformálního vzdělávání²⁷ v posledních dvanácti měsících účastnilo pouze 21,2 % dospělých ve věku 25–64 let, zatímco v EU to bylo v průměru 39,5 %. To je o 23,8 % bodu méně, než je vnitrostátní cíl pro rok 2030, který stanoví, že se vzdělávání každoročně účastní 45 % dospělých. Podle analýzy šetření o vzdělávání dospělých z roku 2022, kterou provedl Český statistický úřad, je formální vzdělávání ve srovnání s neformálním a informálním vzděláváním nejméně častým typem vzdělávání dospělých. S 8 % je Česko hluboko pod průměrem EU (12 %) a patří mezi osm členských států s podílem nižším než 8,5 %. Alespoň jednu neformální vzdělávací aktivitu absolvovalo 40 % dospělých ve věku 18–69 let, což je mírně pod průměrem EU (42 %). Většina neformálních vzdělávacích aktivit je absolvována z pracovních důvodů. Nejčastější motivací je požadavek zaměstnavatele nebo zákonná povinnost (57 % z celkového počtu neformálních vzdělávacích aktivit z pracovních důvodů). Zmíněna je však také snaha o lepší výkon práce (51 %) nebo o získání znalostí či dovedností (18 %) ve vlastním zájmu.

²⁷ Eurostat: Šetření o vzdělávání dospělých – účast na vzdělávání a odborné přípravě bez řízené odborné přípravy na pracovišti.

Ministerstvo práce a sociálních věcí spustilo nový nástroj na podporu vzdělávání v oblasti dovedností 21. století.

V roce 2023 byla s podporou Nástroje pro oživení a odolnost spuštěna online platforma s názvem „Databáze rekvalifikací a kurzů dalšího vzdělávání“²⁸. Projekt všem nabízí dotované kurzy a pokrývá až 82 % poplatků za kurz a až 2 000 EUR na tři roky. Platforma slouží jako komunikační centrum pro poskytovatele vzdělávání (včetně odborných a vysokoškolských institucí), úřad práce a klienty – umožňuje bezproblémovou online správu. Integruje tradiční akreditované kurzy zprostředkované úřadem práce, rekvalifikační kurzy ze seznamu nabízených možností a nové kurzy zaměřené na digitální dovednosti a průmysl 4.0. Hlavní výhodou tohoto nástroje je, že stanovuje minimální administrativní a certifikační požadavky, což je výhodné jak pro poskytovatele kurzů, tak pro jednotlivce, kteří si chtějí zlepšit své dovednosti, bez ohledu na jejich zaměstnanecký status.

²⁸ <https://www.mpsv.cz/database-rekvalifikace>.

Odkazy

Činčera, Jan a Filip Havlíček, 2016. Centra environmentálního vzdělávání z pohledu učitelů. *Envigogika: Elektronický časopis Univerzity Karlovy pro environmentální vzdělávání*, 11:2, <https://doi.org/10.14712/18023061.534>

Činčera, Jan a Jan Krajhanzl, 2013. Eco-Schools: what factors influence pupils' action competence for pro-environmental behaviour? (Ekoškoly: jaké faktory ovlivňují akční kompetence žáků k chování vstřícnému k životnímu prostředí?) *Journal of Cleaner Production*, 61, 117–121, <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.06.030>

Činčera, Jan a Roman Kroufek, 2021. Metodika hodnocení environmentální gramotnosti žáků, Ministerstvo životního prostředí, [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi/\\$FILE/OFDN-Metodika_hodnoceni_ekogramotnosti-20210415.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi/$FILE/OFDN-Metodika_hodnoceni_ekogramotnosti-20210415.pdf)

Činčera, Jan, Roman Kroufek a Franz X. Bogner, 2023. The perceived effect of environmental and sustainability education on environmental literacy of Czech teenagers (Vnímaný vliv environmentálního vzdělávání a vzdělávání v oblasti udržitelnosti na environmentální gramotnost české mládeže), *Environmental Education Research*, 29:9, 1276–1293, DOI: 10.1080/13504622.2022.2107618

Česká národní agentura pro mezinárodní vzdělávání a výzkum (DZS), 2021. *Zahraniční výjezdy a udržitelnost*: Zpráva z výzkumu, listopad–prosinec 2021. <https://www.dzs.cz/statistiky/zahranicni-vyjezdy-udrzitelnost>

Česká národní agentura pro mezinárodní vzdělávání a výzkum (DZS), 2024. *Dopady zahraničních výjezdů na život jednotlivce v České republice*. Závěrečná zpráva z kvantitativního výzkumu. <https://www.dzs.cz/statistiky/dopady-zahranicnich-vyjezdu-na-zivot-jednotlivce-v-ceske-republice>

Česká školní inspekce (ČŠI), 2016. *Vzdělávání v globálních a rozvojových tématech v základních a středních školách* https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%C3%a9%20zpr%C3%A1vy/2016_TZ_globalni-rozvojova-temata.pdf

Česká školní inspekce (ČŠI), 2020. *Environmentální výchova na základních školách ve školním roce 2019/2020*. https://www.csicr.cz/Csicr/media/Prilohy/PDF_el._publikace/Tematick%C3%a9%20zpr%C3%A1vy/TZ_Environmentalni-vychova-na-ZS-2019-2020.pdf

Česká školní inspekce (ČŠI), 2023. *Národní zpráva PISA 2022*. <https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Narodni-zprava-PISA-2022>

Česká školní inspekce (ČŠI), 2024a. *Přírodovědná gramotnost a přírodovědné vzdělávání na ZŠ a SŠ*. Tematická zpráva 2023–2024.

<https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-%E2%80%93-Prirodovedna-gramotnost-a-priro>

Česká školní inspekce (ČŠI), 2024b. *Čtenářská gramotnost na základních a středních školách ve školním roce 2022/2023*. Tematická zpráva 2023–2024. <https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-%E2%80%93-Ctenarska-gramotnost-na-zakladn>

Evropská výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu: Eurydice, 2023. *Structural indicators for monitoring education and training systems in Europe 2023 – Early childhood education and care (Strukturální ukazatele pro sledování systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě 2023 – Předškolní vzdělávání a péče)*, Úřad pro publikace Evropské unie, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/670097>

Evropská komise: Generální ředitelství pro vzdělávání, mládež, sport a kulturu, *Monitor vzdělávání a odborné přípravy 2023 – Česko*, 2023. Úřad pro publikace Evropské unie, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/946743>

Evropská komise: Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, Baptista, I., Guio, A., Marlier, E. a Perista, P., 2023. Access for children in need to the key services covered by the European child guarantee – An analysis of policies in the 27 EU Member States (Přístup dětí v nouzi ke klíčovým službám, na které se vztahuje evropská záruka pro děti – analýza politik v 27 členských státech EU), Úřad pro publikace Evropské unie, <https://data.europa.eu/doi/10.2767/45993>

Evropská komise: Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování, Sirovátka, Tomáš, Robert Jahoda a Ivan Malý, 2023. Access for children in need to the key services covered by the European Child Guarantee – Czechia (Přístup dětí v nouzi ke klíčovým službám, na které se vztahuje evropská záruka pro děti – Česko). Evropská síť pro analýzu sociální politiky (ESPAN), Úřad pro publikace Evropské unie, <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=27117&langId=en>

Evropská komise / Výkonná agentura pro vzdělávání a kulturu, 2024. *Learning for sustainability in Europe – Building competences and supporting teachers and schools – Eurydice report (Učení v zájmu udržitelnosti v Evropě – Budování kompetencí a podpora učitelů a škol – zpráva Eurydice)*, Úřad pro publikace Evropské unie, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/81397>

Grosman Jiří, Štěpán Jurajda, Daniel Münich, 2024. *Rizika reformy doktorského studia*, IDEA Policy Briefs, Národohospodářský ústav Akademie věd ČR, <https://idea.cerge-ei.cz/zpravy/rizika-reformy-doktorského-studia>

Hauschildt, Kristina (Ed.), Christoph Gwosć, Hendrik Schirmer, Sylvia Mandl, Cordelia Menz, 2024. *Social and Economic Conditions of Student Life in Europe, EUROSTUDENT 8 Synopsis of Indicators 2021–2024 (Sociální a ekonomické podmínky života studentů v Evropě, EUROSTUDENT 8 souhrn ukazatelů 2021–2024)*. https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_8_Synopsis_of_Indicators.pdf

Münich, Daniel a Vladimír Smolka, 2024. *Teacher Salaries in 2023 and Beyond: Driving Downhill (Platy učitelů v roce 2023 a výhled: jízda z kopce)*, studie IDEA 4/2024, Národohospodářský ústav Akademie věd ČR. https://idea-en.cerge-ei.cz/files/IDEA_Studie_04_2024_Platy_ucitelu_0610_a_bstract_EN.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Česká národní agentura pro mezinárodní vzdělávání a výzkum (DZS), 2020. *Monitoring Internationalisation of Czech Higher Education (MICHE): Institutional Level Recommendations for Enhancing Internationalisation in the Czech Republic. (Monitoring internacionalizace českého vysokého školství (MICHE): Doporučení pro posílení internacionalizace v České republice na institucionální úrovni.)* https://www.dzs.cz/sites/default/files/2021-02/MICHE_National_Report_0.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), 2023. *Kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství: Společné profesní kompetence – Stručný přehled*, <https://www.msmt.cz/vzdelavani/kompetencni-ramec-absolventa-ucitelstvi>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), 2024a. *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*. https://msmt.gov.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), 2024b. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje*

vzdělávací soustavy České republiky 2023–2027 <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-cr-2023-2027>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), 2024c. *Monitorovací rámec Strategie vzdělávací politiky ČR 2030 Vyhodnocení. Období 2020–2023. Analýza měřitelných cílů*. <https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2024/06/Vyhodnoceni-Strategie-vzdelavaci-politiky-CR-2030-1-implementacni-obdobi.pdf>

Ministerstvo životního prostředí, 2024. *Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025* https://www.mzp.cz/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025

OECD (2023), *Výsledky šetření PISA 2022 (svazek I): The State of Learning and Equity in Education (Stav učení a rovnost ve vzdělávání)*, PISA, OECD Publishing, Paříž, <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>.

OECD (2023), *Výsledky šetření PISA 2022 (Svazek II): Learning During – and From – Disruption (Učení se během přerušení školní docházky a poučení se z něj)*, PISA, OECD Publishing, Paříž, <https://doi.org/10.1787/a97db61c-en>.

PAQ (Prokop Analysis and Quantitative Research) a STEM (Ústav empirických výzkumů), 2023. *Vytvoření souborů nástrojů určených ke zjišťování potřeb regionálního školství – Výsledky šetření ve skupině ZÁKLADNÍCH ŠKOL*. https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2023/10/TACR_dotazniky_vyzkumna_zprava_ZS.pdf

Šimonová, Petra a Jan Činčera, 2016. *Do Environmental Education School Coordinators Have a Mission? (Mají školní koordinátoři environmentálního vzdělávání nějaké poslání?)*. *Discourse and Communication for Sustainable Education*, roč. 7, č. 1, 23–36, <https://doi.org/10.1515/dcse-2016-0002>

Český statistický úřad, 2024. *Vzdělávání dospělých v České republice (šetření AES) – 2022*. <https://csu.gov.cz/produkty/vzdelavani-dospelych-v-ceske-republice-setreni-aes-2022>

Příloha: Struktura vzdělávacího systému

[Struktura evropských vzdělávacích systémů \(europa.eu\)](https://europa.eu)

Zdroj: Evropská komise / EACEA / Eurydice, „Struktura evropských vzdělávacích systémů“, údaje a obrázky sítě Eurydice, listopad 2024.

Případné komentáře nebo dotazy
zasílejte e-mailem na adresu:
EAC-UNITE-A2@ec.europa.eu

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ O EU

On-line

Informace o Evropské unii ve všech úředních jazycích EU jsou dostupné na internetových stránkách Europa na adrese: https://europa.eu/european-union/index_cs.

Publikace EU

Publikace EU, ať už bezplatné, nebo placené, si můžete stáhnout nebo objednat na adrese: <https://op.europa.eu/cs/publications>. Chcete-li obdržet více než jeden výtisk bezplatných publikací, obraťte se na službu Europe Direct nebo na místní informační střediska (https://european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_cs).

Úřad pro publikace
Evropské unie